

Ålestokgård

Rapport for mindre prøvegravning

NÆM 2005:150

Næstved Museum 2006

Ålestokgård

Rapport for mindre prøvegravning forud for etablering af dyrepark med bebyggelse og anlæg af mindre søer.

J.nr. NÆM 2005:150

05.07.07; Næstved Sogn, Tybjerg Herred, Storstrøms Amt (tidl. Præstø)
Matrikel 6a, Grimstrup, Næstved Jorder.

4cm-kort: 1521 4 SV

Ved en stærk begrænset prøvegravning nord for Ålestokgård fremkom en enkelt kogestensgrube. Prøvegravningens omfang betyder, at det sparsomme resultat på ingen måde kan tages som udtryk for de arkæologiske spors egentlige omfang på arealet.

Undersøgelsens baggrund

I forbindelse med lokalplanshøringen forud for etablering af dyrepark ved Ålestokgård, Næstved, havde Næstved Museum udtalt sig om de mulige arkæologiske interesser på arealet, bl.a.

... En stor del af lokalplansarealet er omfattet af ét af de af Kulturarvsstyrelsen udpegede kulturarvsarealer, der angiver særligt rige fundområder, hvor anlægsarbejde må forventes at være omkostningstungt i forhold til de arkæologiske undersøgelser. ... inden for det udpegede område [er] registreret en lang række fund af bl.a. bopladser fra jægerstenalderen (hovedsagelig langs Even, jf. nr. 34, 44, 57, 98 og 102) og bondestenalder og bronzealder i de lidt højere liggende zoner (jf. nr. 56, 60 og 99) samt – ikke mindst – en række overpløjede gravhøje (nr. 7, 9, 10, 11, 12) anført af den endnu eksisterende høj ved Ålestokbakken (nr. 8), der er underlagt almindelig fredning og beskyttelseszone.

Størstedelen af kulturarvsarealets fund er, som det ses, registreret inden for det kommende lokalplansområde. Det kan videre forventes, at også den del af lokalplansområder, der ligger nord for kulturarvsarealet ligeledes vil være fundrig, da de topografiske forhold er meget ens de to steder.

Den 16.10. 2006 udførte BA Kim Christoffersen, Næstved Museum, en mindre forundersøgelse på udvalgte steder af ovennævnte matrikel. De undersøgte arealer omfattede kun de områder, hvor jordarbejdet i forbindelse med anlæggelsen af kommende sø og mindre bygninger ifølge bygherrer ville gå under pløjejordsniveau. Bygherrer stillede minigraver med uøvet polsktalende fører til rådighed for prøvegravningen, hvilket vanskeliggjorde en acceptabel arbejdsgang. Ansvarlig leder var museumsinspektør Thomas Roland, Næstved Museum.

Topografi

Området, hvor dyreparken skal etableres, henlå på undersøgelsestidspunktet som udyrket mark med græs. Området er let kuperet med lavninger og mindre toppe. Området, der er relativt højtbeliggende, falder brat mod vest, ned mod Evengrøften og engarealer. Der er vid udsigt mod vest og sydvest, og i sydvest skimtes Karrebæk Fjord i det fjerne.

Området afgrænses i nord af levende hegn mod åbne marker, mod øst af Vestre Ringvej, mod syd af fritidscenteret ”Ålestokgården” og mod vest af Evengrøften.

Metode

Der blev anvendt minigraver med planérskovl til at trække mulden af under overvågning. Den begrænsede prøvegravning blev foretaget i og omkring en mindre lavning i midten af området, og omfattede grundplanet af to mindre bygninger, og et mindre areal, hvor der skulle etableres en kunstig sø.

Der blev i alt udlagt 4 grøfter af 15-20 m's længde og 1,30 m's bredde (skovlbredde). Grøft 1 blev lagt langsgående midt gennem grundplanet til den østlige bygning, SV-NØ (se kortskitse). Grøft 2 og 3 blev lagt parallelt Ø-V med ca. 6 m's afstand op ad lavningens side, hvor søen skal etableres. Grundplanet til den vestlige bygning var anlagt på et skrånende terræn nær en mindre top. Da tiden var fremskreden, og gravemaskinen nær sammenbrud (lækkede hydraulikolie), kunne der kun nås at lægges en enkelt grøft, (grøft 4). Det blev valgt at lægge denne grøft S-N nærmest toppen.

Grøfterne og et enkelt fremkommet anlæg blev indmålt med håndholdt GPS (LMK 310-318), en mindre usikkerhed må følgelig påregnes. Grøft 1, 2 og 3 er indmålt langs nordre profil, grøft 4 langs vestre profil. Det enkelte fremkomne anlæg blev indmålt med et punkt i midten. Anlægget blev snittet og beskrevet, ej tegnet.

Det skal bemærkes at prøvegravningen tog uforholdsmæssig lang tid pga. maskinens lidenhed og førerens uøvethed.

Undersøgelsens resultater

Undersøgelsens resultater var yderst sparsomme. Der fremkom kun et enkelt anlæg (A1), en kogestensgrube, der fremkom ca. midt i grøft 1. Der blev hjemtaget en trækulsprøve her fra (x1). I grøft 2 fandtes et mosepatineret flintafslag som løsfund (x2). I grøft 2 og 3, der blev lagt op ad lavningens side, sås lidt trækul på overgangen mellem fast jord og mosejord.

Undersøgelsens meget sparsomme resultater skal ses på baggrund af den meget begrænsede prøvegravning, og siger ikke meget om, hvad der ellers kan forefindes af oldtidsminder på hele dyreparksområdet.

I forhold til denne begrænsede prøvegravning finder Næstved Museum ikke anledning til yderligere undersøgelser og anser denne for afsluttet.

Anlægsliste og beskrivelse af grøfter.

Grøft 1

Muldlag: Mørk gråbrun, leret muld, let sandet, 25 cm.
Undergrund: Rødbrun, sandblandet ler.
LMK 310 og 312

A1 Kogestensgrube

120 x 120 cm i overfladen.
Dybde: 8 cm.
Fyld: Rødbrun, sandblandet ler,
let muldet og sodet. Sort-og skørbrændte sten og
trækul. Trækulsprøve hjemtaget (x1).
Undergrund: Rødbrun, sandblandet ler.
LMK 311

Grøft 2

Østlig del:
Muldlag: Mørk, gråbrun, leret muld, 35 cm.
Mellemlag: Rødbrun, sandblandet ler, 25 cm.
Herunder mosejord.
Vestlig del:

Muldlag: Mørk gråbrun, leret muld, 25 cm.
Undergrund: Brungult, sandblandet ler, heterogent.
LMK 313 og 314

Grøft 3

Østlig del:
Muldlag: Gråbrun, leret muld, 30 cm.
Mellemlag: Rødbrun, sandblandet ler, 25 cm.
Herunder mosejord.
Vestlig del:
Muldlag: Gråbrun, leret muld, 30 cm.
Mellemlag: Brungult, sandblandet ler, 20 cm.
Undergrund: Rødbrun, ler.
LMK 315 og 316

Grøft 4

Muldlag: Mørk, gråbrun, leret muld,
25-30 cm.
Undergrund: Rødbrun, sandblandet ler.
LMK 317 og 318

Fundliste

x1 A1, grøft 1
Trækul.

x2 Grøft 2
Løsfund, 1 flintafslag.

NÆM 2005:150

Ålestokgård

